

UZASADNIENIE

P. M. (1) prowadził w 2014 roku działalność gospodarczą pod firmą Firma Handlowo Usługowa (...). Wiosną 2014 roku umówił się ze swoim kolegą M. Z., że w ramach prowadzonej przez siebie działalności zakupi z odroczonym terminem płatności nawozy, które ten sprzeda dalej po wyższej cenie. Uzyskanym w ten sposób zyskiem podzielił się. W tym czasie M. Z. znajdował się w ciężkiej sytuacji finansowej, nie płacił swoich zobowiązań. Zmuszony był zakończyć prowadzone przez siebie działalności gospodarcze, toczyły się wobec niego postępowania egzekucyjne.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonego P. M. (1) (k. 66v-67, 00:09:20-00:09:47 na k. 153, 00:02:20-00:06:58 na k. 233-233v, 00:05:09-00:10:22 na k. 235v-236, 00:16:23-00:18:56 na k. 243)
- zeznania świadka J. M. (00:03:39-00:00:16:23 na k. 242v-243, 00:18:56-00:19:58 na k.243-243v, 00:29:35-00:32:30 na k. 253v-254)
- częściowo zeznania świadka W. Z. (00:10:50-00:18:37 na k. 236-236v, 00:26:27-00:29:17 na k. 254, 00:32:36-00:46:26 na k. 254-254v)
- częściowo zeznania świadka E. Z. (00:18:37-00:27:15 na k. 236v-237)

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. prowadzi działalność między innymi w zakresie sprzedaży środków ochrony roślin, nawozów i materiałów siewnych. W dniu 27 marca 2014 roku P. M. (1) nabył od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T. towar w postaci nawozów: Mocznik 46N w ilości 24 ton o wartości 33.360 zł netto oraz P. 9-15-28+6S A w ilości 24 ton o wartości 35.760 zł netto. Była to pierwsza transakcja między (...) Sp. z o.o. a P. M. (1). W związku z tym Spółka przed sprzedażą towaru przeprowadziła wywiad środowiskowy na temat P. M. (1) oraz dokonała jego sprawdzenia w ewidencji (...), (...), (...).

Dowód:

- częściowo wyjaśnienia oskarżonego P. M. (1) (k. 66v-67, 00:09:20-00:09:47 na k. 153, 00:02:20-00:06:58 na k. 233-233v, 00:05:09-00:10:22 na k. 235v-236, 00:16:23-00:18:56 na k. 243)
- zeznania świadka E. N. (k. 18-19, k. 208-208v)
- wydruk z KRS (k. 6-10v)

(...) Sp. z o.o. z tytułu zawartej umowy w dniu 28 marca 2014 roku wystawiła fakturę VAT nr (S)FS- (...) na kwotę 74.649,60 zł z miesięcznym terminem płatności, tj. do dnia 27 kwietnia 2014 roku, przelewem. Jako odbiorcę towaru wskazano P. M. (1). W chwili zawarcia transakcji P. M. (1) nie miał środków finansowych na opłacenie należności za zakupiony nawóz. P. M. (1) wiedział też o problemach finansowych M. Z..

Dowód:

- częściowo wyjaśnienia oskarżonego P. M. (1) (k. 66v-67, 00:09:20-00:09:47 na k. 153, 00:02:20-00:06:58 na k. 233-233v, 00:05:09-00:10:22 na k. 235v-236, 00:16:23-00:18:56 na k. 243)
- zeznania świadka E. N. (k. 18-19, k. 208-208v)
- faktura VAT nr (S)FS- (...) z dnia 28.03.2014 r. (k. 10)
- dokumenty z Urzędu Skarbowego (k. 76-97)

W wykonaniu przedmiotowej umowy w dniu 27 marca 2014 roku towar został dostarczony do miejsca zamieszkania M. Z.. Przyjęcie nawozu w postaci P. 9-15-28+6S A zostało pokwitowane na dokumencie WZ przez P. M. (1). Nie ustalono, czy i ewentualnie komu i w jakiej cenie M. Z. następnie sprzedał nawozy od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w T.. Nie przekazał jednak żadnych pieniędzy P. M. (1).

Dowód:

- częściowo wyjaśnienia oskarżonego P. M. (1) (k. 66v-67, 00:09:20-00:09:47 na k. 153, 00:02:20-00:06:58 na k. 233-233v, 00:05:09-00:10:22 na k. 235v-236, 00:16:23-00:18:56 na k. 243)
- zeznania świadka E. N. (k. 18-19, k. 208-208v)
- dokumenty WZ (k. 257-258)

P. M. (1) nie uregulował płatności za nawóz, który nabył w dniu 27 marca 2014 roku od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. kontaktowali się z P. M. (1) w celu wyjaśnienia kwestii braku płatności za dostarczony towar. Początkowo P. M. (1) odbierał telefony i zapewniał, że uiszczy należność w terminie kilku dni. W lipcu 2014 roku P. M. (1) oświadczył zaś, że ma problemy z zapłatą z powodu trudności w odzyskaniu pieniędzy od swoich wierzycieli. W późniejszym czasie P. M. (1) zaczął unikać kontaktu zarówno telefonicznego, jak i osobistego z pracownikami Spółki.

Dowód:

- zeznania świadka E. N. (k. 18-19, k. 208-208v)
- kserokopia wezwania do zapłaty z dnia 26.06.2014 r. (k. 11)

W dniu 08 sierpnia 2014 roku P. M. (1) uiszczył tytułem należności wobec (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. kwotę 2.000 zł.

Dowód:

- zeznania świadka E. N. (k. 18-19, k. 208-208v)
- wyciąg z rachunku bankowego (...) Sp. z o.o. z dnia 09.08.2014 r. (k. 12)

Wobec nieuregulowania całej należności (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. wystąpiła w dniu 31 października 2014 roku przeciwko P. M. (1) z powództwem o zapłatę. W dniu 29 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt V GNc 3781/14), w którym nakazał P. M. (1), by zapłacił (...) Sp. z o.o. kwotę 72.722,97 złotych z ustawowymi odsetkami: od kwoty 72.649,60 złotych od dnia 28 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty i od kwoty 73,37 złotych od dnia 31 października 2014 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

Dowód:

- zeznania świadka E. N. (k. 18-19, k. 208-208v)
- kserokopia nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 29.12.2014 r., sygn. akt V GNc 3781/14 (k. 13)

Z wniosku (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wąbrzeźnie wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko P. M. (1). Postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2015 roku, sygn. akt Km 263/15 postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Dowód:

- zeznania świadka E. N. (k. 18-19, k. 208-208v)

- kserokopia postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wąbrzeźnie z dnia 31.08.2015 r., sygn. akt Km 263/15 (k. 14-15)

W dniu 29 marca 2017 roku W. Z. - ojciec M. Z. przyjechał do miejsca zamieszka P. M. (1). Na poczet długu syna za zakupione przez P. M. (1) nawozy od (...) Sp. z o.o. w T. dał ojcu P. M. (1) J. M. kwotę 20.000 zł. Tego samego dnia P. M. (1) wpłacił 19.800 zł tytułem należności.

Dowód:

- częściowo wyjaśnienia oskarżonego P. M. (1) (k. 66v-67, 00:09:20-00:09:47 na k. 153, 00:02:20-00:06:58 na k. 233-233v, 00:05:09-00:10:22 na k. 235v-236, 00:16:23-00:18:56 na k. 243)

- zeznania J. M. (00:03:39-00:00:16:23 na k. 242v-243, 00:18:56-00:19:58 na k.243-243v, 00:29:35-00:32:30 na k. 253v-254)

- zeznania świadka E. N. (k. 18-19, k. 208-208v)

- częściowo zeznania W. Z. (00:10:50-00:18:37 na k. 236-236v, 00:26:27-00:29:17 na k. 254, 00:32:36-00:46:26 na k. 254-254v)

- częściowo zeznania E. Z. (00:18:37-00:27:15 na k. 236v-237)

- wydruk potwierdzenia wykonanej operacji z dnia 29.03.2017 r. (k. 245)

- nagranie z rozmowy między J. M. a W. Z. (k. 241)

P. M. (1) urodził się w (...) roku. Posiada wykształcenie wyższe. Z zawodu jest zootechnikiem. Nie ma majątku. Nie jest beneficjentem płatności realizowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Obecnie nie pracuje, pozostaje na utrzymaniu rodziców. Jest żonaty. Ma czworo małoletnich dzieci. Nie był uprzednio karany.

Dowód:

- dane podane przez oskarżonego do protokołu rozprawy (00:02:16-00:04:51 na k.152v)

- pismo ze Starostwa Powiatowego w W. z dnia 26.08.2016 r. (k. 31)

- informacja z Krajowego Rejestru Karnego (k. 217)

- pismo z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 05.09.2016 r. (k. 36)

- pismo Wójta Gminy P. z dnia 08.09.2016 r. (k. 63)

P. M. (1) nie jest chory psychicznie ani upośledzony umysłowo, a w czasie zarzucanego mu czynu miał zachowaną zdolność do rozumienia znaczenia czynu i do pokierowania swoim postępowaniem.

Dowód:

- opinia sądowo-psychiatryczno-psychologiczna (k. 110-11)

W toku postępowania przygotowawczego P. M. (1) nie przyznał się do zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, że co prawda zamówił nawozy, jednak nie miał zamiaru ich wyłudzenia. Podniósł, że nie zapłacił kwoty z faktury, bo w tym samym czasie została wszczęta wobec niego kontrola z urzędu skarbowego i zablokowano mu wszystkie konta firmowe i zabrano dokumentację księgową. Wyjaśnił, że rodzice pomogą spłacić mu zaciągnięte zobowiązanie. (k. 66v-67)

Przed Sądem w dniu 17 lutego 2017 roku oskarżony nie przyznał się do zarzucanego mu czynu i odmówił składania wyjaśnień. (00:09:20-00:09:47 na k. 153)

W dniu 13 kwietnia 2018 roku P. M. (1) wyjaśnił przed Sądem, że to za namową M. Z. nabył nawóz „na siebie”, który ten następnie sprzedał i nie dał mu żadnych pieniędzy. Kwota 20.000 zł, która została wpłacona na poczet należności wobec (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., pochodziła od ojca M. W. Z.. W. Z. przyjechał do jego miejsca zamieszkania i w obecności jego ojca dał kwotę 20.000 złotych. (00:02:20-00:06:58 na k. 233-233v)

W dniu 23 maja 2018 roku oskarżony przed Sądem wyjaśnił, że kwotę 20.000 zł przywiózł W. Z.. Deklarował, też że za kilka dni przywiezie kolejne środki z przeznaczeniem na zapłatę na nawozy. To było w dniu, kiedy dokonał wpłaty tych pieniędzy na rzecz (...) Sp. z o.o. w T.. Podniósł, że M. Z. namówił go na kupno nawozu. Został on przywieziony do M. Z. i tam rozładowany. M. Z. sprzedał nawóz i nie dał mu ani złotówki. Wyjaśnił, że wcześniej nie podnosił tej okoliczności, bo lękał się, że M. Z. przyjdzie do sądu i powie jak było albo da mu pieniądze i spłaci dług. (00:05:09-00:10:22 na k. 235v-236)

Na rozprawie w dniu 13 czerwca 2018 roku oskarżony oświadczył, że nawóz został dostarczony do M. Z. i najprawdopodobniej następnie przeładowany przez jego brata. Nie wie jednak, kto kwitował odbiór tego nawozu. M. Z. powiedział mu, że zarobią na marży z jego dalszej sprzedaży. Wyjaśnił nadto, iż raz już dokonali takiej transakcji z M. Z.. Kupił w ramach swojej działalności Firma Handlowo Usługowa (...) nawóz na odroczony termin płatności, a M. Z. odsprzedał go dalej. Były duże problemy z uregulowaniem należności, ale ostatecznie M. Z. zapłacił podmiotowi, od którego kupił ten towar. Wyjaśnił, że tym razem też go namówił, by nabył towar w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. w celu jego dalszego zbycia, po nałożeniu marży. M. Z. tłumaczył mu, że sam nie może, bo nie prowadzi już działalności. Jest też spalony w tych firmach, bo jak prowadził działalność, to handlował z nimi i je trochę „wykiwał” i jak usłyszą (...), to mu nic nie sprzedadzą. (00:16:23-00:18:56 na k. 243)

Dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należy stwierdzić, że w świetle zgromadzonych dowodów wina i sprawstwo oskarżonego co do popełnienia zarzucanego mu czynu nie budzi żadnych wątpliwości.

Przystępując do oceny wyjaśnień oskarżonego, podkreślenia wymaga, że oskarżony w toku całego postępowania nie kwestionował dokonania zakupu w ramach prowadzonej działalności gospodarczej od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. na odroczony termin płatności towaru w postaci nawozu o łącznej wartości 74.649,60 zł. Fakt ten jest bezsporny i znajduje także potwierdzenie w innych dowodach zgromadzonych w niniejszej sprawie, w tym w zeznaniach świadka E. N. oraz dowodach z dokumentów w postaci faktury VAT, dokumentów WZ. Pozostałe wyjaśnienia złożone przez oskarżonego są w ocenie Sądu niespójne i różnią się w zależności od etapu postępowania, na którym zostały złożone. Na wiarę nie zasługują wyjaśnienia złożone w postępowaniu przygotowawczym. Oskarżony podniósł, że nie miał zamiaru nie wywiązania się z zaciągniętego zobowiązania, a powodem braku zapłaty była kontrola z urzędu skarbowego i zajęcie jego kont. W toku postępowania ustalono jednak, że co prawda była prowadzona kontra przez Urząd Skarbowy w W., jednak nie pozostawała ona w związku z przedmiotowym zdarzeniem i nie miała większego wpływu na jego sytuację finansową. Przed Sądem oskarżony brak płatności uzasadnił natomiast tym, że nie otrzymał pieniędzy od M. Z., za namową którego zakupił towar od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. i któremu to przekazał go w całości. M. Z. oświadczył mu bowiem, że sam nie kupi towaru z odroczonym terminem płatności z uwagi na brak zaufania innych podmiotów do niego. Zapewnił jednak, że odsprzeda nawozy i podzieli się marżą z P. M. (1). W ocenie Sądu wyjaśnienia te w zasadzie są wiarygodne. Jak wynika z zeznań innych świadków, w tym rodziców M. E. Z., jak i W. Z. oraz J. M., M. Z. w roku 2014 miał bardzo duże kłopoty finansowe. E. Z. i J. M. potwierdzili też, że oskarżony spotykał się z M. Z.. Nadto towar został dostarczony do miejsca zamieszkania M. Z. (dokumenty WZ k. 257-258). Oskarżony wyjaśnił też, że kwota około 20.000 zł, którą wpłacił na poczet należności pochodziła od W. Z., który dał ją jego ojcu J. M. i polecił wpłacić na zobowiązanie wobec (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.. Wyjaśnienia w tej części stoją w sprzeczności z zeznaniami świadków W. Z. i E. Z.. Podnosili oni, że W. Z. dał tę sumę na spłatę długu M. Z. wobec J. M. z tytułu pożyczki. Sąd dał jednak wiarę wersji przedstawionej przez P. M. (1). Potwierdził ją też J. M., podnosząc, że nie udzielał żadnej pożyczki M. Z..

W ocenie Sądu J. M. nie miałby powodu, aby zataić ten fakt. Nadto z nagrania rozmowy J. M. i W. Z. jednoznacznie wynika, że pieniądze te nie były przeznaczone na spłatę żadnej pożyczki udzielonej przez J. M. M. Z..

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka E. N. – specjalisty kontroli należności w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.. Są one spójne, logiczne i korespondują z pozostałym zgromadzonym, w niniejszej sprawie materiałem dowodowym. Potwierdziła ona, że P. M. (1) nabył od ProCam Polska Sp. z o.o na odroczony termin płatności nawozy za łączną cenę 74.649,60 zł i że towar został mu dostarczony. Istnienie, jak i wysokość zobowiązania wobec ProCam Polska Sp. z o.o znajduje też potwierdzenie w dokumentach: fakturze VAT, dokumentach WZ. Świadek ten zeznał nadto, że po upływie terminu, P. M. (1) nie uregulował swojego zobowiązania. Początkowo P. M. (1) nie unikał kontaktu, obiecując zapłatę w najbliższych dniach i uzasadniając zwłokę oczekiwaniem na zapłatę od swoich kontrahentów. Gdy zagrożono wystąpieniem do sądu, P. M. (1) dokonał wpłaty w wysokości 2.000 zł, co potwierdza wydruk z rachunku bankowego (...) Sp. z o.o. W późniejszym czasie P. M. (1) unikał kontaktu. W związku z tym (...) Sp. z o.o. wystąpiła z powództwem o zapłatę. Po otrzymaniu nakazu zapłaty, skierowała sprawę do komornika w celu prowadzenia przeciwko oskarżonemu postępowania egzekucyjnego, które ostatecznie zakończyło się umorzeniem postępowania. Po tym P. M. (1) dokonał jeszcze wpłaty w wysokości około 20.000 zł. Okoliczności wskazane przez tego świadka znalazły potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy. Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić wiarygodności zeznaniom świadka E. N.. (k. 18-19, k. 208-208v)

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. M. – ojca oskarżonego. Wskazać należy, że mógł on przejawiać skłonność do składania nieobiektywnych zeznań, jednak w ocenie Sądu w relacji świadka brak jest elementów świadczących o konfabulacji czy próbie manipulowania faktami. Jego zeznania są spójne, logiczne, konsekwentne. Potwierdził, że jego syn spotykał się z M. Z. (co wynika także z zeznań E. Z.) i nabył za jego namową nawóz na odroczony termin płatności, ponieważ M. Z. sam nie mógł dokonać takiej transakcji. (okoliczność ta wynika z wyjaśnień oskarżonego, jak i faktu dostarczenia nawozu do M. Z.). Potwierdził też, że pewnego dnia przyjechał do nich ojciec M. W. Z. z kwotą 20.000 złotych i powiedział, by wziął te pieniądze i wpłacił je za nawóz. Zapewnił również, że załatwi resztę pieniędzy na pozostałą część należności. Nalegał, by to P. M. (1) dokonał wpłaty, tłumacząc, że M. Z. nie może. Świadek ten zeznał także, że M. Z. nigdy nie pożyczał od niego żadnych pieniędzy. Relacja ta koreluje z wyjaśnieniami oskarżonego, jak i jej prawdziwość potwierdza nagranie rozmowy między nim a W. Z.. J. M. zeznał nadto, że gdy spotykał M. Z. pod kościołem, to rozmawiał z nim na temat zobowiązania za nawozy. M. Z. zapewniał go wówczas, że ma się nie martwić, bo wszystko zostanie zapłacone. W ocenie Sądu brak było zasadniczych podstaw do zakwestionowania wiarygodności depozycji świadka. (00:03:39-00:00:16:23 na k. 242v-243, 00:18:56-00:19:58 na k.243-243v, 00:29:35-00:32:30 na k. 253v-254)

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka W. Z., w zakresie w jakim zeznał, że nie wie nic na temat wspólnych interesów swojego syna M. Z. z P. M. (1) oraz że nie dał żadnych pieniędzy P. M. (1) tytułem przysługujących mu od M. Z. należności. W. Z. przyznał co prawda, że przekazał ojcu P. M. (1) kwotę w wysokości 20.000 zł (co znajduje także potwierdzenie w wyjaśnieniach oskarżonego, jak i zeznaniach J. M. i E. Z.), jednak twierdził, że oddawał część należności z tytułu pożyczki, której udzielił J. M. M. Z.. Wskazał, że to M. Z. powiedział mu że pożyczył od J. M. pieniądze, ale sam mu odda. W. Z. stwierdził, że jego syn nie jest w stanie nic oddać, bo komornik zlicytował jego majątek, nadto choruje na nowotwór, dlatego sam zebrał tę sumę i pojechał do gospodarstwa (...) i mu je dał. Konfrontowany z J. M. podtrzymał tę wersję. Zeznania te są jednak sprzeczne z wyjaśnieniami oskarżonego, jak i korelującymi z nimi zeznaniami świadka J. M., które Sąd uznał za wiarygodne. W/w oświadczyli, że W. Z. przekazał tę sumę na poczet należności za nawozy. J. M. zaprzeczył nadto, żeby pożyczał M. Z. kiedykolwiek pieniądze. Bezsprzecznie też z nagrania rozmowy W. Z. i J. M. wynika, że pieniądze te przekazał za dług syna za nawozy, a nie z tytułu zaciągniętej pożyczki. W ocenie Sądu zeznania te mają na celu chronić M. Z. przed ewentualną odpowiedzialnością. (00:10:50-00:18:37 na k. 236-236v, 00:26:27-00:29:17 na k. 254, 00:32:36-00:46:26 na k. 254-254v) Podobnie Sąd ocenił zeznania świadka E. Z. – matki M. Z., w części w jakiej zaprzeczyła, że ma jakąkolwiek wiedzę na temat tego, by jej syn robił interesy z P. M. (1) oraz w części dotyczącej długu, na poczet którego W. Z. przekazał kwotę 20.000 zł. E. Z. w swoich zeznaniach potwierdziła jednak, że P. M. (1) i M. Z. spotykali się, co zasługuje na wiarę. Zeznania w tym zakresie korespondują z wersją P. M. (1) i J. M.. (00:18:37-00:27:15 na k. 236v-237)

Sąd uznał za rzetelną i fachową opinię sądowo-psychiatryczno-psychologiczną z dnia 24 listopada 2016 roku dotyczącą P. M. (1). Biegli nie rozpoznali u oskarżonego choroby psychicznej ani upośledzenia umysłowego. Jednoznacznie stwierdzili, że w czasie zarzucanego mu czynu miał zachowaną zdolność do rozumienia znaczenia czynu i do pokierowania swoim postępowaniem. (k. 110-111)

Sąd jako wiarygodne ocenił także pozostałe dowody: nagranie rozmowy między J. M. i W. Z. (k. 241), jak i dowody z dokumentów. Ich autentyczność i wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron ani nie stoi w sprzeczności z żadnym innym dowodem, a tym samym nie budzi wątpliwości.

Na marginesie wskazać, iż dowodu z przesłuchania w charakterze świadka M. Z. nie dało się przeprowadzić. Świadek ten był kilkakrotnie wzywany do stawiennictwa na rozprawie. Jego absencja była usprawiedliwiana przedkładanymi w toku sprawy zaświadczeniami lekarskimi. Dążenie do przesłuchania M. Z. w ocenie Sądu prowadziłoby jednak do nieuzasadnionego przedłużania postępowania. Wobec tego, że nie został on przesłuchany w charakterze świadka w toku postępowania przygotowawczego, nie możliwe było odczytanie jego zeznań złożonych na tym etapie. Wszystkie jednak istotne dla sprawy okoliczności zostały ustalone na podstawie pozostałego zgromadzonego materiału dowodowego, który w ocenie Sądu był wystarczający do wydania rozstrzygnięcia.

Tak zgromadzony i oceniony materiał dowodowy dostarczył wystarczających podstaw do uznania, że wina oskarżonego nie budzi wątpliwości.

P. M. (1) został oskarżony o to, że w dniu 27 marca 2014 roku w miejscowości (...), woj. (...)- (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci 24 ton nawozu „Mocznik 46N” i 24 ton nawozu „P. 9-15-28+6S” o łącznej wartości 74 649,60 zł, poprzez wprowadzenie w błąd pokrzywdzonego co do możliwości i zamiaru spłaty zaciągniętego u niego zobowiązania, działając w ten sposób na szkodę (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk.

Zgodnie z art. 286 § 1 kk kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

O zamiarze niewywiązania się z zaciąganego zobowiązania świadczyć mogą różne okoliczności obiektywne, istniejące w chwili składania zamówienia przez sprawcę lub w chwili uzyskania określonego świadczenia. Do okoliczności tych możemy zaliczyć brak środków płatniczych powiązany z brakiem jasnych planów działalności na przyszłość (np. odwoływanie się do niesprecyzowanych planów inwestycyjnych), postępowanie sprawcy z uzyskanym towarem (np. szybka sprzedaż poniżej ceny jego zakupu), długotrwałe trudności w regulowaniu bieżących zobowiązań, brak racjonalnego uzasadnienia dla podejmowanych decyzji gospodarczych, a wręcz brak racjonalnego planu prowadzonej działalności, urojone oczekiwania co do poprawy koniunktury gospodarczej, a w szczególności co do poprawy kondycji finansowej własnej firmy, spożytkowanie uzyskanych kredytów, pożyczek, dotacji na inne cele, niż były one przeznaczone (wyr. SA w Krakowie z 19.8.1998 r., II AKa 127/98, KZS 1998, Nr 10, poz. 26; wyr. SA w Katowicach z 28.2.1995 r., AKr 2/95, Prok. i Pr. – wkł. 1995, Nr 9, poz. 22).

Bezsprzecznie w dniu 27 marca 2014 roku P. M. (1) nabył w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej - Firma Handlowo Usługowa (...) od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. z odroczonym terminem płatności towar w postaci nawozów za łączną cenę 74.649,60 zł. Oskarżony nie uiścił w całości należności za otrzymany towar. Podnieść należy, że niewątpliwie oskarżony wprowadził w błąd (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. co do możliwości i zamiaru spłaty zaciągniętego zobowiązania. Wskazać należy, że P. M. (1) umówił się ze swoim kolegą M. Z., że zakupi przedmiotowy towar na odroczony termin płatności. Następnie przekaze mu, by ten sprzedał go dalej z zyskiem, którym się podzielią. Kluczowe znaczenie w niniejszej sprawie ma okoliczność, że P. M. (1) w chwili zaciągnięcia zobowiązania nie posiadał środków finansowych pozwalających wywiązać się z niego. Cały towar dostarczony przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. w momencie zawierania transakcji zamierzał przekazać swojemu koledze M. Z.. Po wnikliwej analizie zgromadzonego

w niniejszej sprawie materiału dowodowego, stwierdzić należy, że M. Z. nie był osobą godną zaufania do prowadzenia wspólnych interesów. Ustalono bowiem, że posiadał on liczne zobowiązania finansowe, prowadzone były przeciwko niemu egzekucje komornicze. Zmuszony był zamknąć prowadzone przez siebie działalności gospodarcze. Co więcej sam oskarżony w swoich wyjaśnieniach podał, że M. Z. mówił mu, że „jest spalony” w tych firmach, bo jak wcześniej z nimi handlował, to „ich wykiwał” i jak usłyszą (...), to mu nic nie sprzedadzą. Wprowadzenie pokrzywdzonego w błąd nie musi wiązać się z użyciem szczególnego podstępów lub być przejawem wyrafinowanego sprytu ze strony sprawcy, wszak dla realizacji tego znamienia wystarczy zapewnienie kontrahenta o zapłacie umówionej ceny w ustalonym terminie, pomimo rzeczywistego braku takiej intencji, bądź niewyjawionego kontrahentowi uzależnienia tegoż od zdarzeń przyszłych i niepewnych (wyr. SA w Warszawie z 2.3.2016 r., II AKa 21/16, Lex Nr 2162884; wyrok SA w Poznaniu z 4 marca 2014 r., II AKa 16/14, LEX 1448566; wyrok SA w Katowicach z 10 lipca 2014 r., II AKa 229/14, KZS 2014/10/71; wyrok SA we Wrocławiu z 5 czerwca 2013 r., II AKa 157/13, LEX nr 1331174). Dlatego też stwierdzić należy, że P. M. (1) nie miał zamiaru zapłacić (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T.. W rzeczywistości miał to bowiem zrobić M. Z., który przejął towar i miał go odsprzedać z marżą, na której miał też zarobić P. M. (1). Istotne jest jednak to, że umowę z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. zawarł P. M. (1) i to on był stroną transakcji. W ocenie Sądu z zasad doświadczenia życiowego wynika, że okoliczność, że taka osoba jak M. Z., która doprowadziła do utraty całego swojego majątku, sprzeda towar z marżą, podzielił się zyskiem i wywiąże się z zobowiązania, jest z pewnością „zdarzeniem przyszłym i niepewnym”. P. M. (2) jest osobą dorosłą, wykształconą i w ocenie Sądu miał tego pewną świadomość, tym bardziej, że była to druga tego typu transakcja między nim a M. Z.. Z jego wyjaśnień jednoznacznie wynika, że za pierwszym razem co prawda nastąpiła zapłata kontrahentowi, jednak z wielkimi problemami. W ocenie Sądu kompleksowa ocena okoliczności towarzyszących nabyciu towaru przez oskarżonego, w tym relacji między nim a M. Z., daje podstawę do przyjęcia, że w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z oszustwem.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. dokonała sprawdzenia P. M. (1) w rejestrach: (...), (...), w ewidencji (...) oraz przeprowadziła wywiad środowiskowy. Gdyby Spółka miała wiedzę, kto faktycznie ma zapłacić za dostarczony towar, to z pewnością nie doszłoby do przedmiotowej transakcji. Nie mniej jednak, dla bytu oszustwa nie ma znaczenia fakt, że pokrzywdzony mógł wykryć błąd przy dołożeniu znikomej staranności. Bezkrytyczność i łatwowierność pokrzywdzonego także nie wyłącza odpowiedzialności karnej za oszustwo (T. Oczkowski, w: SPK, t. 9, s. 135).

Podstawowym kryterium rozgraniczenia oszustwa od niewywiązania się z zobowiązania o charakterze cywilnoprawnym jest wykazanie, że w chwili zawierania zobowiązania (umowy) sprawca działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, to jest dążył do uzyskania świadczenia poprzez wprowadzenie w błąd lub wyzyskanie błędu co do okoliczności mających znaczenie dla zawarcia umowy, mając świadomość, że gdyby druga strona umowy знаła rzeczywisty stan, nie zawarłaby umowy lub nie zawarłaby jej na tych warunkach, na jakich została zawarta. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 29 sierpnia 2013 r., II AKa 122/13, LEX nr 1409405)

P. M. (1) niewątpliwie działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Liczył, że nawet zostanie dalej sprzedany z marżą przez M. Z., który podzielił się z nim zyskami. Ostatecznie P. M. (1) nie otrzymał żadnych pieniędzy od M. Z., które miały pochodzić z odsprzedaży towaru. Wskazać należy, że dla wyczerpania znamion oszustwa nie ma znaczenia to, czy sprawca odniesie zamierzoną korzyść majątkową (wyr. SN z 21.1.2010 r., III KK 221/09, OSNwSK 2010, Nr 1, poz. 129).

Czynności sprawcze realizowane przez sprawcę muszą doprowadzić do skutku w postaci rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem. Rozporządzenie mieniem oznacza każdą dyspozycję majątkową o skutkach rzeczowych lub o skutkach obligacyjnych. Chodzi tu więc o wszelkie czynności, które prowadzą do zmiany stanu majątkowego, a w szczególności prowadzą do zmiany we władaniu mieniem, między dysponentem mienia a sprawcą. W przeciwieństwie jednak do wymuszenia rozbójniczego, przy oszustwie rozporządzenie mieniem musi mieć charakter niekorzystny. Na pewno w grę wchodzi tu sytuacje, w których pokrzywdzony nie otrzymuje oczekiwanego ekwiwalentu swojego świadczenia lub otrzymane świadczenie ma charakter niewspółmierny do świadczenia pokrzywdzonego (np. pokrzywdzony nabywa rzeczy lub prawa o mniejszej niż oczekiwana wartości). (art. 286 KK red. Stefański 2018, wyd. 4/Oczkowski)

Zbycie oskarżonemu towaru w postaci nawozu bezsprzecznie stanowiło niekorzystne rozporządzenie mieniem. Na skutek tego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. straciła towar i nie otrzymała za niego zapłaty. Nadto zmuszona była zainwestować w czynności zmierzające do egzekucji należności od oskarżonego. Niewątpliwie, gdyby Spółka wiedziała, że utraci towar, a oskarżony nie zapłaci za niego w całości, nie przystąpiłaby do transakcji objętej fakturą VAT nr (S)FS- (...).

Oszustwo może być popełnione tylko umyślnie, a przy tym stanowi przestępstwo kierunkowe, znamienne celem, którego treścią jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca powinien obejmować wszystkie znamiona oszustwa zamiarem bezpośrednim (post. SN z 4.1.2011 r., III KK 181/10, OSNKW 2011, Nr 3, poz. 27; wyr. SN z 14.1.2004 r., IV KK 192/03, Prok. i Pr. – wkł. 2004, Nr 9, poz. 5).

Strona podmiotowa wymaga zachowania zamiaru bezpośredniego kierunkowego, a więc działanie sprawcy musi być celowe, zmierzające do uzyskania bezprawnej korzyści majątkowej. O zamiarze niewywiązania się z zaciąganego zobowiązania świadczyć mogą jednak różne okoliczności obiektywne, istniejące w chwili składania zamówienia przez sprawcę lub w chwili uzyskania określonego świadczenia. (Art. 286 KK red. Stefański 2018, wyd. 4/Oczkowski)

P. M. (1) działał z zamiarem bezpośrednim kierunkowym. Wykorzystał błąd, który wywołał u (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T., co do tego że otrzyma ona od niego zapłatę za dostarczony towar. P. M. (1) w toku postępowania jednak konsekwentnie nie przyznawał się do winy. Przy ustalaniu zamiaru sprawcy oszustwa, nieprzyznającego się do popełnienia czynu, należy brać pod uwagę okoliczności, na podstawie których można byłoby wyprowadzić wnioski dotyczące realności wypełnienia obietnic złożonych przez sprawcę (zobowiązań) osobie rozporządzającej mieniem, a w szczególności: jego możliwości finansowych (zwłaszcza brak środków płatniczych); skalę zobowiązań; długotrwanie trudności w wykonywaniu bieżących zobowiązań (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22 lutego 2018 r., II AKa 22/18, LEX nr 2504707). W świetle poczynionych ustaleń na temat kondycji finansowej P. M. (1), rozmiaru zaciągniętego zobowiązania przez oskarżonego względem pokrzywdzonej Spółki, tego, w jaki sposób dokonał zadysponowania otrzymanym towarem – przekazał go M. Z. (który nie rokował wywiązaniem się z zawartego porozumienia), zachowania oskarżonego po upływie terminu płatności faktury (późniejsze nieodbieranie telefonu, ukrywanie się w miejscu zamieszkania) należy zasadnie przyjąć, że oskarżony nie zamierzał ani nie miał realnych możliwości, by wywiązać się z niego. To P. M. (1) był stroną umowy sprzedaży i to na nim ciąży obowiązek zapłaty. P. M. (1) nie posiadał jednak od początku takich środków finansowych. P. M. (1) po upływie terminu płatności zapewniał, że wywiąże się z zobowiązania, chociaż w rzeczywistości uiścić tę należność miał M. Z.. Niewątpliwie czyn oskarżonego wyczerpał znamiona przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 kk, działał on w zamiarze oszukania pokrzywdzonej Spółki, w zamiarze bezpośrednim, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Oszustwo jest przestępstwem materialnym, na co wskazuje znamię czynnościowe "doprowadza". Dokonanie oszustwa następuje zatem dopiero z chwilą niekorzystnego rozporządzenia mieniem (wyr. SN z 15.11.2002 r., IV KKN 618/99, Prok. i Pr. – wkł. 2003, Nr 6, poz. 7), które pozostaje w związku przyczynowym z oszukańczymi metodami postępowania sprawcy (wyr. SN z 19.7.2007 r., V KK 384/06, KZS 2008, Nr 1, poz. 28; wyr. SA w Łodzi z 12.8.2014 r., II AKa 142/14, L.).

Między działaniami oskarżonego a podjęciem przez (...) Sp. z o.o. określonych dyspozycji majątkowych (zawarcie umowy sprzedaży i wydanie towaru) zachodził związek przyczynowy. Gdyby pokrzywdzona Spółka nie działała w błędzie i w zaufaniu do deklaracji P. M. (1) o gotowości wykonania świadczenia wzajemnego w umówionym terminie, na transakcję z oskarżonym z pewnością nie zdecydowała by się. Wobec powyższego oskarżony bezsprzecznie wyczerpał znamiona przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 kk.

Sąd zastosował w niniejszej sprawie – na podstawie art. 4 § 1 kk – przepisy Kodeksu Karnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku. Orzeczenie oparto na podstawie przepisów materialnoprawnych obowiązujących przed znowelizowaniem ustawy Kodeks karny, które miało miejsce z dniem 1 lipca 2015 r. (w związku z wejściem w życie zmieniającej Kodeks karny ustawy z 20 lutego 2015 r. - Dz. U. z 2015/396), w ocenie Sądu jest ona względniejsza dla sprawcy.

Sąd uznał oskarżonego P. M. (1) za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, to jest występku z art. 286 § 1 kk i za to na podstawie art. 286 § 1 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd wążąc wobec oskarżonego wymiar kary kierował się dyrektywami wskazanymi w treści przepisu art. 53 kk i miał na względzie stopień społecznej szkodliwości, bacząc przy tym by dolegliwość nie przekraczała stopnia winy oskarżonego. Sąd miał także na względzie cele zapobiegawcze i wychowawcze kary, jak też dyrektywy w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Przestępstwo określone w art. 286 § 1 kk zagrożone jest karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Sąd miał jednak na uwadze treść art. 58 § 1 kk, w myśl którego jeżeli ustawa przewiduje możliwość wyboru rodzaju kary, sąd orzeka karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania tylko wtedy, gdy inna kara lub środek karny nie może spełnić celów kary.

Oceniając przedmiotową sprawę Sąd uznał, że w przypadku P. M. (1) właściwie jest orzeczenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W ocenie Sądu orzeczona kara 10 miesięcy pozbawienia wolności spełni cele wychowawcze i zapobiegawcze względem oskarżonego. Kierując się wyżej wymienionymi przesłankami przyjęto, że orzeczona kara będzie stanowiła dolegliwość adekwatną do popełnionego czynu, uświadomi oskarżonemu jego społeczną szkodliwość oraz skłoni go do przestrzegania porządku prawnego. W ocenie Sądu wysokość wymierzonej kary jest zasadna i adekwatna do całokształtu okoliczności ujawnionych w sprawie i odpowiada wymogom prewencji ogólnej, spełniając potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Sąd wymierzając karę miał na uwadze znaczny stopień winy oskarżonego. W chwili popełnienia przestępstwa oskarżony był osobą dorosłą. Nie zachodziły przy tym okoliczności wyłączające jego poczytalność lub wskazujące, że nie zdawał sobie sprawy z bezprawności swojego zachowania. Kolejną okolicznością obciążającą oskarżonego jest wysoki stopień społecznej szkodliwości przestępstwa, uwzględniając do jego oceny kryteria z art. 115 § 2 kk, w tym wysokość powstałej szkody (kwota ok. 75 000 zł), z drugiej - związanej z tym motywację (uzyskanie korzyści majątkowej). Czyn P. M. (1) godził w pewność obrotu gospodarczego i wzajemne zaufanie jego uczestników.

Za okoliczność obciążającą przy wymiarze kary Sąd uznał uporczywe uchylanie się od płatności. Skazując oskarżonego, jako okoliczność łagodzącą, Sąd miał na uwadze jego dotychczasową niekaralność.

Sąd na podstawie art. 69 § 1 i § 2 kk oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego P. M. (1) kary pozbawienia wolności na okres 3 lat próby. Sąd wyraża przekonanie, że wykonanie kary bezwzględnej pozbawienia wolności nie jest niezbędne dla resocjalizacji oskarżonego, a wręcz lepszy wynik osiągnie się poprzez zawieszenie jej wykonania. W ocenie Sądu, wskazany okres próby – 3 lat - będzie wystarczający do osiągnięcia celu instytucji probacji, jak również pozwoli zweryfikować trafność prognozy kryminologicznej postawionej wobec oskarżonego, a jednocześnie skontrolować postawę i zachowanie oskarżonego w tym czasie. Dla wzmocnienia kontroli zachowania oskarżonego w wyznaczonym okresie próby, Sąd na podstawie art. 73 § 1 kk oddał go pod dozór kuratora sądowego, a nadto na podstawie art. 72 § 1 pkt 4 kk zobowiązał oskarżonego do wykonywania pracy zarobkowej.

Z uwagi na sytuację majątkową P. M. (1), który pozostaje na utrzymaniu rodziców i nie ma żadnego majątku, Sąd na podstawie art. 624 § 1 kpk zwolnił oskarżonego od opłaty sądowej, a wydatkami poniesionymi w sprawie obciążył Skarb Państwa.